Gemeente Almelo

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
1	0546-541111	P.M.M. Schotveld-Uitslag	01 mei 2024

Onderwerp
Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeenten 2023

Geachte leden van de raad,

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. De gemeentelijke toezicht- en handhavingstaken zijn vastgelegd in de Wet kinderopvang (Wko).
Het college moet jaarlijks (art. 119 en 124 Gemeentewet) vóór 1 juli het gemeentelijk verslag van alle verrichte toezicht- en handhavingstaken (Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeenten) van het voorgaande kalenderjaar vaststellen. Deze verantwoording moet jaarlijks ter kennisname aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Wettelijke taken
De vier criteria die in de jaarverantwoording aan de orde komen, zijn gebaseerd op de wettelijke taken van gemeenten, namelijk:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder.
4. Handhaven of actie ondernemen om geconstateerde tekortkomingen op te lossen.

Gemeenten gebruiken voor de verantwoording gegevens uit het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) en de Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR). De gemeente Almelo geeft opdracht aan de inspecteurs van de GGD om jaarlijks kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, voorzieningen voor gastouders en gastouderbureaus te inspecteren. De kwaliteitscontrole van het werk van de GGD vindt primair plaats door het college. Wij zijn als college eindverantwoordelijk voor de aansturing van het lokale toezicht en de inzet van de handhavingsinstrumenten.

De jaarverantwoording 2023
In bijlage 1 “Inhoudelijke informatie over de verrichte toezicht en handhavingstaken” schetsen wij de belangrijkste punten uit de “Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeenten 2023”.

Beoogd effect:
Almelo voldoet aan de wettelijke eisen voor uitvoering van toezicht op en handhaving van kinderopvang.

Op iBABS vindt u de “Jaarverantwoording Kinderopvang Gemeenten 2023” zoals die voor de gemeente Almelo is opgesteld.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J. Dijkstra M.M. van ’t Veld

Jaarverantwoording Kinderopvang 2023, gemeente Almelo

Inleiding
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Opbouw van de Jaarverantwoording
De jaarverantwoording over 2023 bestaat uit twee delen. Deel A van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

De vragen in deel A hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het juist, actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte inspecties door de GGD.
4. Handhavend optreden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) is het online basisregister voor de kinderopvang waarin de gegevens van alle voorzieningen (KDV, BSO, GOB en VGO) door de gemeente worden geregistreerd. Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn.

Dit betekent, onder andere dat de gemeente:

- In het LRK moet opnemen en actueel houden op welke kinderdagverblijven er gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden;
- Binnen redelijke termijn (8-10 weken) moet besluiten op door houders ingediende wijzigingsverzoeken aangaande reeds geregistreerde voorzieningen;
- Formele handhavingsbesluiten in het LRK moet publiceren nadat deze onherroepelijk zijn geworden.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was de in 2023 in het LRK opgenomen informatie over het aanbod van voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven in uw gemeente correct?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente in 2023 binnen redelijke termijn beslist op de door houders ingediende wijzigingsverzoeken en de betreffende wijzigingen ook doorgevoerd in het LRK?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente alle formele handhavingsbesluiten (aanwijzing, bestuurlijke boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of exploitatieverbod) die in het verslagjaar 2023 onherroepelijk zijn geworden, gepubliceerd in het LRK?

- (●) Ja

- ○ Nee, niet allemaal
- ○ Niet van toepassing. Er zijn in 2023 geen formele handhavingsbesluiten onherroepelijk geworden.

2 Criterium tijdig afhandelen van aanvragen voor nieuwe voorzieningen

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen in het LRK. Voor het tijdig afhandelen van aanvragen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus ‘geregistreerd’, ‘afgewezen’ of ‘ingetrokken’ hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 19 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 19 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

NB: Er is voor de termijn van 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode zijn binnengekomen nog voor 31 december 2023 konden worden afgehandeld.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Iedere nieuwe KDV, BSO, GOB en VGO dient voor registratie in het LRK geïnspecteerd te worden met een onderzoek voor registratie.
- Bij iedere geregistreerde KDV, BSO en GOB dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. In het jaar na het onderzoek na registratie vindt een vervolgonderzoek na registratie plaats. Op basis van deze twee onderzoeken stelt de GGD een risicoprofiel op voor de locatie. Vervolgens voert de GGD, op basis van het risicoprofiel, jaarlijks een onderzoek uit. Het risicoprofiel wordt na elk jaarlijks onderzoek (en na eventuele nadere onderzoeken) geactualiseerd.
- Van de geregistreerde VGO moet vanaf 1 januari 2023 tenminste 50% jaarlijks worden geïnspecteerd. Daarnaast geldt dat, beginnend vanaf 2023, iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar moet worden geïnspecteerd.

NB: Wat betreft de inhoud van het jaarlijks onderzoek bij KDV, BSO en GOB bestaat sinds 2022 de mogelijkheid om deze inspecties flexibel in te richten.

Verantwoordingsinformatie

De GGD heeft in het verslagjaar 2023 59 van de 59 geregistreerde KDV, BSO en GOB geïnspecteerd met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Op 1 januari 2023 stonden 70 VGO geregistreerd. Hiervan zijn er 6 in de loop van jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 64.

De GGD heeft in het jaar 2023 61 VGO geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 95.3% bedraagt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage geïnspecteerde VGO in uw gemeente.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Wanneer de houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten.

Het College houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het College afzien van handhaven. We noemen dit ‘beredeneerd niet handhaven’. Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn: concreet zicht op legalisatie of specifieke situaties waarin handhaven dusdanig onevenredig zou zijn (in verhouding tot de daarmee te dienen belangen) dat in die situatie van handhaving moet worden afgezien.

De informele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn:
- (schriftelijke) waarschuwing;
- overleg en overreding.

De formele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn afkomstig uit de Wet kinderopvang (Wko) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zijn:
- aanwijzing (Wko);
- last onder dwangsom (Awb);
- last onder bestuursdwang (Awb);
- exploitatieverbod (Wko);
- intrekken toestemming tot exploitatie (Wko)
- bestuurlijke boete (Awb).

Tevens kan de gemeente een door de GGD-toezichthouder gegeven schriftelijk bevel verlengen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om zowel herstellend als bestraffend (met een bestuurlijke boete) te handhaven. Herstellende en bestraffende handhaving kunnen naast elkaar worden ingezet. Tekortkomingen worden doorgaans door de GGD in het toezicht geconstateerd, maar de gemeente kan ook handhaven op tekortkomingen die zij zelf constateert.

In de Wko noch de Awb wordt een termijn gegeven waarbinnen gemeenten moeten besluiten om wel of niet tot handhaving over te gaan. Maar gezien het doel van de handhaving (het opheffen van de situatie dat een kinderopvangvoorziening niet voldoet aan de kwaliteitseisen), en het maatschappelijk belang van verantwoorde kinderopvang, ligt het voor de hand dat de gemeente zo snel mogelijk een besluit neemt.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2023 bij de uitvoering van de handhavingstaak gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja
- ( ) Nee

Informatie over de inzet en het resultaat van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.

N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een handhavingsactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder het advies 'handhaven'

Almelo 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	2968	97.4%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	31	1%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	49	1.6%
Tekortkoming hersteld	*47*	*1.5%*
Tekortkoming niet hersteld	*2*	*0.1%*
Totaal	**3048**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies "handhaven" geeft, oppakken.

De GGD heeft 109 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 14 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies 'handhaven' 12.8% bedraagt.

Naar aanleiding van de 14 inspectierapporten met het advies 'handhaven' heeft de gemeente 14 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 36. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere acties registreren op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Almelo 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	33	91.7%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	3	8.3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd in GIR-Handhaven	0	0%
Totaal	36	**100%**

Op de in totaal 36 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 33 keer een handhavingsactie ingezet,
- 3 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer geen handhavingsactie geregistreerd in GIR-Handhaven.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

5 Aanvullende toelichting (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten, en het aanbrengen van specifieke aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2023 in uw gemeente zijn uitgevoerd.

In september heeft de gemeente een bijeenkomst georganiseerd, waarbij alle houders en de GGD waren uitgenodigd.
De houders mochten vragen stellen en de inspecteurs van de GGD hebben aanvullend nog een presentatie gegeven over het belang van de inspecties.
Het was een waardevolle bijeenkomst, de houders begrijpen nu beter dat handhaving geen straf is maar een middel om de kwaliteit van de kinderopvang nog beter te maken.

DEEL B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	2023
Almelo	100%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	96.6%
GGD-Regio	98%
Landelijk	96.2%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB	2023
Almelo	100%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	95.9%
GGD-Regio	100%
Landelijk	96%

Steekproefpercentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO	2023
Almelo	95.3%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	58.7%
GGD-Regio	69.6%
Landelijk	60%

Herstelaanbod	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2023	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2023
Almelo	1.6%	1.5%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	1.5%	1.5%
GGD-Regio	2.3%	2.3%
Landelijk	1.6%	1.5%

Percentage inspectierapporten met advies 'handhaven'	2023
Almelo	12.8%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	14.8%
GGD-Regio	11.3%
Landelijk	14.3%

Handhaving 2023	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege herstel na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Almelo	91.7%	8.3%	0%	0%
Gemeenten 50000 tot 100000 inwoners	67.6%	12.9%	18.1%	4.6%
GGD-Regio	74.7%	11.5%	12.8%	2%
Landelijk	68.3%	10.9%	17.3%	7.3%